

วินัยและการรักษาวินัย

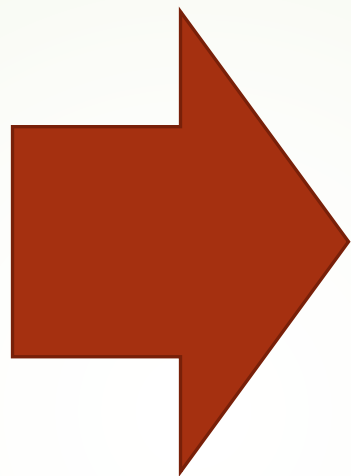
กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

วินัย คือ

➤ แบบแผนความประพฤติ

หรือ

ข้อปฏิบัติ

ข้าราชการ ต้อง

- ซื่อสัตย์ สุจริต
- ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
- รักษาความลับ
- รักษาชื่อเสียง
- ฯ ล ฯ

วินัย

คือ ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็น

- การควบคุมตนเองได้
- ปฏิบัติตามการนำ
- อยู่ในระเบียบแบบแผน
- มีความเป็นระเบียบ

กรณีศึกษา

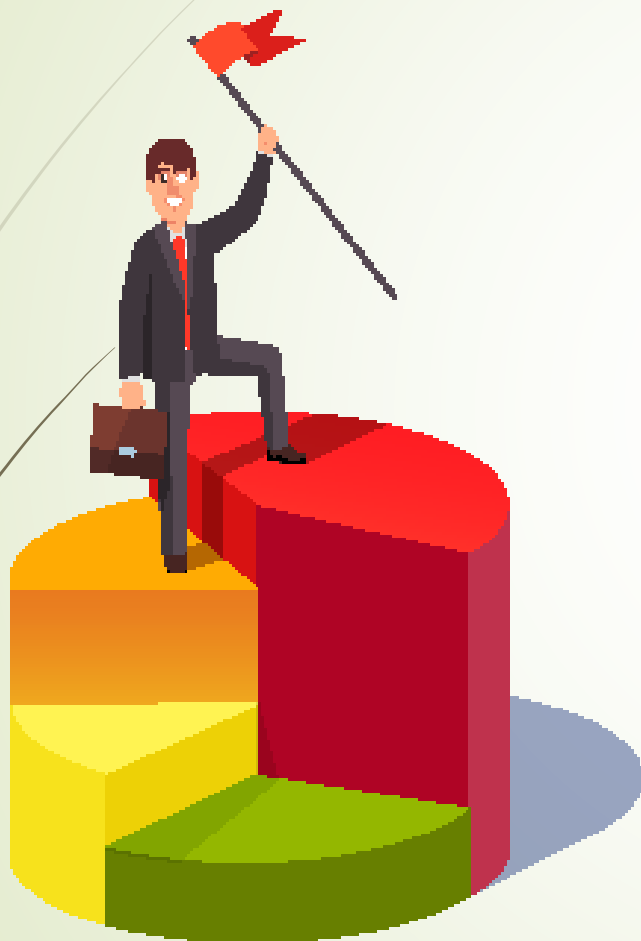
เหตุการณ์ที่ 1 สามีภรรยาทำงานอยู่สถานีนอนามัยเดียวกัน ขณะอยู่ที่บ้านมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง กันถึงขั้นลงไม้ลงมือ

เหตุการณ์ที่ 2 เมื่อมาถึงที่ทำงานยังคงมีอารมณ์กันอยู่และตบตีกันบนสถานีนอนามัยต่อหน้าคนไข้

ท่านคิดว่า สองเหตุการณ์นี้เรื่องไหนเป็นเรื่องส่วนตัวเรื่องไหนเป็นเรื่องราชการ

จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัย

- เพื่อให้งานเดินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ
- เพื่อความเจริญ ความสงบเรียบร้อย
ของประเทศ
- เพื่อความผาสุกของประชาชน
- เพื่อสร้างภาพพจน์ชื่อเสียงที่ดีขององค์กร

โทษทางวินัย

1. โทษสำหรับความผิดอย่างไม่ร้ายแรง

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดเงินเดือน

2. โทษสำหรับความผิดอย่างร้ายแรง

- ปลดออก
- ไล่ออก

วินัยต่อตนเอง

- ต้องรักษาชื่อเสียงของตน รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของตนมิให้เสื่อมเสีย (ม. 82 (10))
- ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง (มาตรา 85 (4))

กรณีศึกษา 1

1. ข้าราชการพลเรือนสามัญเสพสุรามีนเมา
2. ข้าราชการพลเรือนสามัญสุบกัญชาไม่ถึงมึนเมา

มีปัญหว่าการกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 2

ข้าราชการพลเรือนสามัญเล่นการพนัน

มีปัญหาว่า การกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 3

- ข้าราชการพลเรือนสามัญขับรถชนคนบาดเจ็บสาหัส ถูกศาลพิพากษา ให้จำคุกและปรับฐานกระทำการโดยประมาทให้ผู้อื่นบาดเจ็บ โทษจำคุกให้รอการลงโทษ

มีปัญหว่าการกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 4

- เจ้าหน้าที่ธุรการ ติดต่อสนิทสนมกับภรรยา (สามี) ของผู้อื่นโดยไปมาหาสู่ที่บ้านของหญิง (ชาย) นั้นเป็นประจำในขณะที่สามี (ภรรยา) ของหญิง (ชาย) ไม่อยู่ ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่ามีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกัน และถูกสามี (ภรรยา) ร้องเรียนกล่าวโทษ

การกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

- ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกัน ในการปฏิบัติราชการ (ม.82 (7))
- ต้องไม่ก่อกวนก่อกอง ก่อตั้ง ชุมนุมกัน ในการปฏิบัติราชการ (ม.83 (7))
- ต้องไม่กระทำการล่วงละเมิด / คุกคามทางเพศ ตามที่กำหนด ในกฎ ก.พ. (ม.83 (8))

กรณีศึกษา 1

- อธิบดีขับรถตนเองจะเข้าประตูสำนักงานเพื่อทำงาน ยามเฝ้าประตู ซึ่งเป็นลูกจ้างไม่รู้จักอธิบดี จึงไม่เปิดประตูให้เข้าไป ถามอธิบดีว่า “ท่านจะเข้าไปทำอะไรครับ” อธิบดีทวาดว่า “อ้ายเซอ มึงไม่รู้จักกูหรือ”

การกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 2

- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดในหน่วยกลาง ได้รับแบ่งงานจากหัวหน้างานพิมพ์ เป็นสัดส่วนทั่วกันแล้ว คนที่ ๑ พิมพ์เร็วและขยัน จึงเสร็จก่อน และว่างอยู่ คนที่ ๒ พิมพ์ช้า เพราะโอ้แอ้อยู่ยังพิมพ์ไม่เสร็จอีก ๒ เรื่อง โดยกำลังพิมพ์ค้างอยู่เรื่องหนึ่ง และยังมีเรื่องด่วนอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้ใหญ่ ต้องการเดี๋ยวนั้นยังไม่ได้เริ่มพิมพ์ หัวหน้างานพิมพ์ ได้ขอร้องให้คนที่ ๑ ช่วยรับเรื่องด่วนนั้นมาพิมพ์ให้ด้วย

การกระทำตามข้อมูลเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 3

- ข้าราชการสตรีโสดผู้หนึ่ง ได้เลื่อนตำแหน่งจากนิติกรชำนาญการเป็นนิติกรชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากองนิติการซึ่งเป็นผู้ชายขอจับมือแสดงความยินดีด้วย ข้าราชการสตรีผู้นั้นก็ต้องจับมือกับหัวหน้ากอง

มีปัญหว่าหัวหน้ากองนิติการกระทำผิดวินัยฐานล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ หรือไม่

กรณีศึกษา 4

- ข้าราชการชายผู้หนึ่งขึ้นลิฟท์พร้อมกับข้าราชการสตรีอีกหลายคน ขณะอยู่ในลิฟท์ ข้าราชการชายร้องเพลงเบา ๆ ว่า “เมื่อวานก็ดูสวยดี แต่วันนี้สวยกว่าเมื่อวาน”

มีปัญหว่า ข้าราชการชายผู้นั้น กระทำผิดวินัยฐานล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศ หรือไม่

กรณีศึกษา 5

- หัวหน้ากองชาย ส่งข้อความทางโทรศัพท์ ถึงข้าราชการสตรี
ที่เป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งหยุดงานไปวันหนึ่งว่า “เป็นอะไรไป
ถึงขนาดต้องแต่งตัวชุดวันเกิดไปให้หมดดู หรือเปล่า”
มีปัญหาว่าหัวหน้ากองกระทำผิดวินัยฐานล่วงละเมิด
หรือคุกคามทางเพศ หรือไม่

วินัยต่อประชาชน

ม. 82 (8)

- ต้อนรับ
- ให้ความสะดวก
- ให้ความเป็นธรรม
- ให้การสงเคราะห์

- ประชาชน
- ผู้ติดต่อราชการ
- **เกี่ยวกับหน้าที่ของตน**

ม 83 (9)

ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

ม.85 (5) วินัยอย่างร้ายแรง

ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหงหรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการ
อย่างร้ายแรง

กรณีศึกษา 1

• เจ้าหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ ทำเฉยไม่รับเรื่องราวที่ราษฎรคนหนึ่ง ยื่นร้องทุกข์โดยไม่ชี้แจงอย่างใด ปล่อยให้ราษฎรยืนเก้ออยู่เป็น เวลานานจนจะถึงเวลาเลิกงานแล้ว จึงได้บอกว่ายื่นไม่ถูก ให้แก้ไขใหม่

มีปัญหา เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำผิดวินัยหรือไม่

กรณีศึกษา 2

- เจ้าหน้าที่รับสมัครสอบ ไม่รับใบสมัครสอบของผู้ที่ยื่นแข่งผู้ที่มาก่อน
ซึ่งยื่นเข้าคิวรอกันอยู่ โดยบอกให้ไปเข้าแถวตามลำดับผู้มาก่อนหลัง
มีปัญหาว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไร หรือไม่

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

มาตรา 85 (1)

1. มีหน้าที่ราชการ

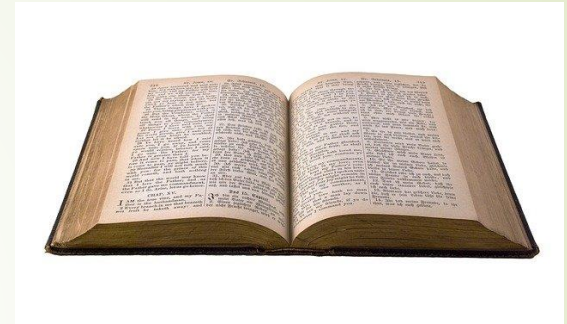
2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

หรือโดยทุจริต เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

หน้าที่ราชการ พิจารณาจาก

1. กฎหมายหรือระเบียบ
2. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
3. คำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา
4. พกตินัย

กรณีศึกษา 1

- เจ้าหน้าที่การเงิน รับเงินค่าธรรมเนียมจากผู้มาชำระให้ทางราชการ ๓๐๐ บาท แล้วนำไปใช้ก่อนเพื่อชื้อยาให้มารดาที่ป่วย เนื่องจากไม่มีเงินชื้อยา และนำเงินมาส่งคืนให้ทางราชการภายหลังจากได้รับเงินเดือนแล้ว

ปัญหา ผิดวินัย ?

กรณีศึกษา 2

- อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน มีหน้าที่ ควบคุมกำกับการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ได้เบิกค่าตอบแทนในการทำงานนอกเวลาราชการ กรณีปฏิบัติงานประจำอาคารผู้ป่วย แต่ในความเป็นจริงตนเองมีหน้าที่ อยู่ปฏิบัติงานในลักษณะรอให้คำปรึกษา

การเบิกค่าตอบแทนเช่นนี้ผิดวินัย หรือไม่

กรณีศึกษา 3

- นายแพทย์ปฏิบัติการ ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการที่กรุงเทพฯ จำนวน 3 วัน แต่ปฏิบัติงานเสร็จภายใน 2 วัน แล้วเดินทางกลับโรงพยาบาล จากนั้น ทำหลักฐานการเดินทางไปราชการเพื่อเบิกค่าใช้จ่าย เป็นค่าที่พัก เบี้ยเลี้ยง และพาหนะ โดยระบุว่า เป็นค่าที่พัก 2 คืน ค่าเบ็เลี้ยง 3 วัน ส่งการเงินและได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

กรณีนี้ผิดวินัยฐานทุจริต?

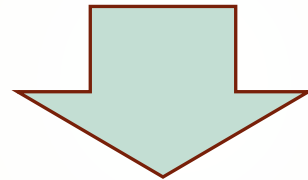
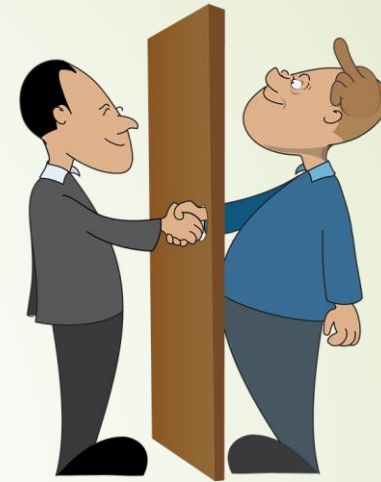
กรณีศึกษา 4

- ผู้ว่าราชการจังหวัด ใช้ให้พนักงานขับรถนำรถส่วนกลางไปรับตนที่บ้านพักของทางราชการซึ่งตั้งอยู่ห่างจากที่ทำงาน ๘๐๐ เมตร ในช่วงเช้า และส่งกลับบ้านพักในช่วงเย็นหลังเลิกงาน

ผิดวินัยฐานนี้ ?

ไม่อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัย
ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์
ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น **มาตรา 83 (3)**

ไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการ
หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเป็นธรรม
หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่
ราชการของตน **มาตรา 83 (5)**

อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ

ละทิ้งหน้าที่ราชการ

ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

มาตรา 82 (5)

กรณีศึกษา

- เกษัชกรชำนาญการ มาปฏิบัติราชการตามปกติ เมื่อลงลายมือชื่อปฏิบัติราชการแล้ว ไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ทั้งวัน
- แพทย์ประจำโรงพยาบาล ส่งการรักษาคนไข้ทางโทรศัพท์จากบ้านพักในเวลาราชการ โดยไม่มาดูผู้ป่วยเอง
- นายแพทย์ชำนาญการ มาถึงที่ทำงาน ๐๙.๓๐ น. ทุกวัน เนื่องจากช่วงเช้าติดรักษาผู้ป่วยที่คลินิกส่วนตัว

ผิดวินัยฐานนี้ ?

วินัยร้ายแรง

- ละทิ้ง / ทอดทิ้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง มาตรา 85 (2)

- ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร มาตรา 85 (3)

กรณีศึกษา

- นักวิชาการสาธารณสุข ๒ คน ๒ ครั้ง ไม่ติดต่อกัน รวม ๒๖ วัน โดยละทิ้งครั้งแรก ๑๔ วัน ครั้งที่สอง ๑๒ วัน
- นายแพทย์ปฏิบัติการ ไม่มาทำงาน ตั้งแต่วันที่ ๑ – ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากถูกบังคับให้แต่งงาน
- เกสัชกรปฏิบัติการ ไม่มาทำงาน ตั้งแต่วันที่ ๑๕-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากไปทำงานบริษัทเอกชน

ผิดวินัยฐานนี้ ?

- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม **มาตรา 82 (1)**

มาตรา 82 (2) ข้าราชการต้องปฏิบัติราชการให้เป็นไปตาม

- กฎหมาย
- กฎ ระเบียบของทางราชการ
- มติคณะรัฐมนตรี
- นโยบายของรัฐบาล
- **ระเบียบแบบแผน**ของทางราชการ

- ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี / ความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความอุตสาหะ
เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ **มาตรา 82 (3)**

กรณีศึกษา

- ข้าราชการชาย แต่งกายมาปฏิบัติราชการโดยใส่รองเท้าแตะและใส่เสื้อยืดไว้นอกกางเกง ผู้บังคับบัญชาตักเตือนแล้ว และไม่เชื่อฟังยังฝืนกระทำอีก เป็นความผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา เรื่องสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๒) และมาตรา ๘๒ (๔) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

ระเบียบการแต่งกาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2516
เรื่องการไว้ผมและแต่งกายเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน

ข้าราชการ/ลูกจ้าง ชาย ไม่ให้ไว้ผมยาวปิดดินผม

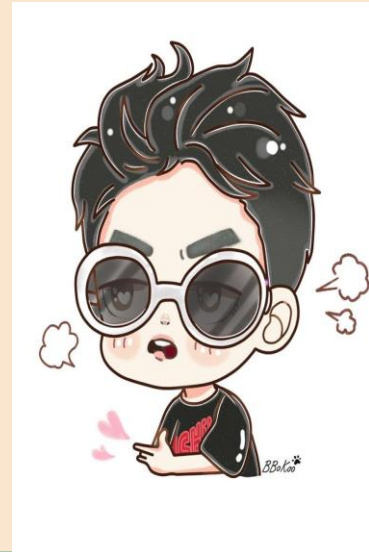
ข้าราชการ/ลูกจ้าง หญิง ไม่ให้สวมกระโปรงสั้นเหนือเข่า

ข้าราชการ/ลูกจ้าง ชาย/หญิง ไม่ให้คาดเข็มขัดใต้สะดือ

การลงเวลาปฏิบัติราชการและการลา....???

- (๑) ข้าราชการประเภทใด ระดับใด ที่ไม่ต้องลงเวลามาปฏิบัติราชการ...?
- (๒) การให้ผู้อื่นลงชื่อมาปฏิบัติงานแทน...?
- (๓) ขอลาป่วย ๓ วัน ต้องมีใบรับรองแพทย์.....?
- (๔) ลาไปผ่าตัดหรือพบแพทย์ แต่ยื่นใบลาพักผ่อน....?

- ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ **มาตรา 83 (4)**

- รักษาความลับของทางราชการ **มาตรา 82 (6)**

- ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นใด
ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท **มาตรา 83 (6)**

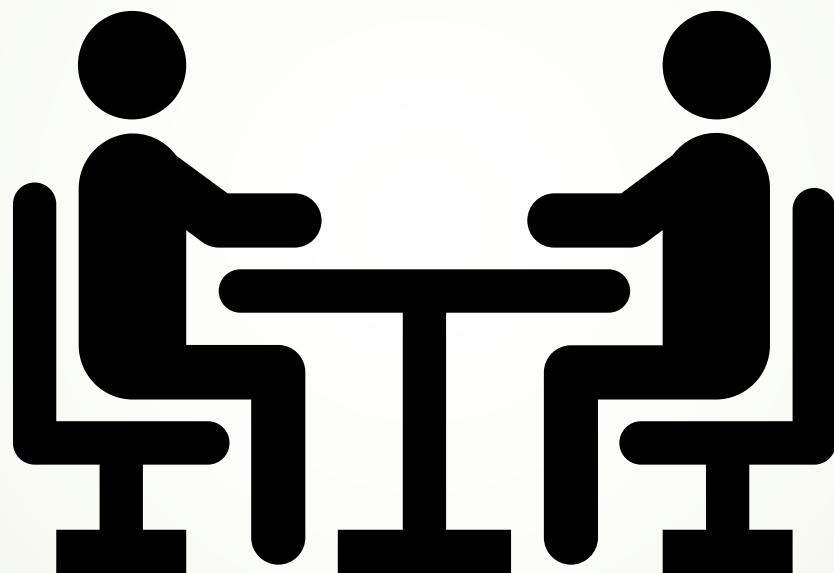
- วางตนเป็นกลางในทางการเมือง **มาตรา 82 (9)**

กรณีศึกษา

- พยาบาลวิชาชีพให้เลือดคนไข้ผิดหมู่ หรือเภสัชกรจ่ายยาให้คนไข้ผิด เป็นเหตุให้เสียชีวิต เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๓ (๔) ประกอบ ๘๕ (๗)
- สาธารณสุขอำเภอ ทำรายงานการเบิกค่ารักษาพยาบาลภรรยาของตนเสนอผู้บังคับบัญชา แต่ความจริงผู้ป่วย คือ ภรรยาป่วยของตน เป็นเหตุให้ได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลไป จำนวนหนึ่ง ผิดตามมาตรา ๘๓ (๑) ๘๕ (๔) ถูกลงโทษปลดออก

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

การปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

มาตรา 82 (4)

1. มีคำสั่ง
ผู้บังคับบัญชา

2. เป็นผู้บังคับบัญชา
ตามกฎหมาย

3. สั่งในหน้าที่ราชการ

4. เป็นคำสั่งที่ชอบ
ด้วยกฎหมาย

5. เจตนา

ข้อยกเว้น

(1) ถ้าเห็นว่าจะทำให้ราชการเสียหาย

(2) ไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ

ขอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งเป็นหนังสือได้

กรณีศึกษา

- นวก.สาธาณสุข ได้รับคำสั่งให้อยู่เวรรักษาการณ์ที่ รพ.สต. แต่ได้นอนหลับที่ห้องทำงานของ รพ.สต. เมื่อเวลา ๐๒.๓๐ น. ได้มีคนร้ายโจรกรรมยาและเวชภัณฑ์ คิดเป็นมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท นวก.สธ. นอนหลับเวรโดยประมาท จะต้องรับผิดชอบหรือไม่ ?
- พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หลังจากเลิกงานแล้ว ผบ.สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาผู้ป่วยต่อ เนื่องจากมีผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุจำนวนมากมารักษาตัว กลับไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง ผบ. ผิดวินัยตาม ม.๘๒ (๔) ,(๕)

การรายงานเท็จ

มาตรา 83 (1)

1

มีการรายงาน

2

เป็นเท็จหรือปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง

3

เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

4

มีเจตนา

กรณีศึกษา

- ❖ การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา แต่ผู้บังคับบัญชา มิได้เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ผู้รายงานจะไม่ผิดฐานนี้ แต่จะมีความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๒)
- ❖ พยาบาลวิชาชีพ หยุดงานไป ๑ วัน เพื่อทำธุระส่วนตัว เมื่อมาปฏิบัติงานได้ยื่นใบลาป่วย ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตเพราะทราบอยู่ก่อนแล้วว่าได้ป่วย ถูกลงโทษภาคทัณฑ์ (และผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการด้วย)

ไม่กระทำการข่มผู้บังคับบัญชา

มาตรา 83 (2)

เป็นการปฏิบัติ
ราชการ

เป็นการข่ม ผบ.
เหนือตน

เป็น ผบ.
ตามกฎหมาย

กรณีศึกษา

- สาธารณสุขอำเภอ รายงานผลการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามไข้เลือดออก ต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด โดยไม่ผ่านนายอำเภอซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด รายงานผลการดำเนินการที่อยู่ในความรับผิดชอบไปยังปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยไม่ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด
- ข้าราชการ ยื่นใบลาหยุด ข้าราชการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน ผิดวินัยฐานนี้ ?

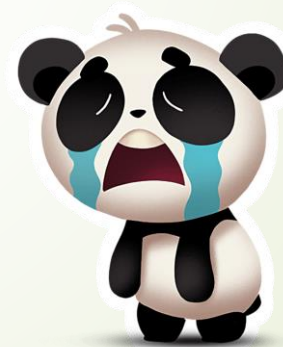
วินัยต่อประเทศชาติ

สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อควรคำนึง

- ความผิดวินัยไม่มีอายุความ (ปัจจุบันมีการแก้ไข ม.100)
- การลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- ลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้
- สภาพการเป็นข้าราชการ
 - ขณะกระทำผิด
 - ขณะลงโทษ

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

โทร. (02) 590-1314

<https://discipline.ops.moph.go.th/>

